

A joint initiative of the OECD and the European Union,
principally financed by the EU

Odnos između spoljne revizije, interne revizije i finansijske inspekcije

Joop Vrolijk, OECD/Sigma

PEMPAL Plenarni sastanak ZP interne
revizije

Budimpešta, 18. jun 2012.

Sadržaj prezentacije

1. Funkcija revizije u javnom sektoru
2. Glavni elementi spoljne revizije, interne revizije i finansijske inspekcije
3. Koordinacija i saradnja između interne i spoljne revizije
4. Praksa u Evropi
5. Zaključci

1. Funkcija revizije u javnom sektoru

Funkcija revizije **jača** odgovornost nosilaca javnih ovlašćenja i štiti osnovne vrednosti uprave— instrument koji **obezbeđuje** da rukovodioci i nosioci javnih ovlašćenja vrše svoje funkcije na transparentan, pravičan i pošten način

2.1. Osnovni elementi spoljne revizije

- Temelji se na ustavu ili zakonu
- **Uveravajuća i savetodavna** funkcija – pomaže parlamentu da procenjuje odgovornost vlade
- **Funkcionalno, operativno i finansijski nezavisna** od parlamenta i vlade
- Ne vrši operativne ili kontrolne aktivnosti vlade
- Procenjuje adekvatnost aktivnosti koje sprovodi vlada kroz:
 - Revizije regularnosti, revizije usklađenosti poslovanja, revizije učinka, revizije sistema informacionih tehnologija, itd
- Daje preporuke za poboljšanje državnih sistema u interesu poreskih obveznika
- **Izveštava** direktno parlamentu i vladi
- Primenjuju se najviši standardi profesionalne prakse, poverljivost, nepristrasnost, objektivnost i integritet

2.2. Osnovni elementi interne revizije

- Temelji se na **zakonu** ili podzakonskim aktima sa jasno definisanim zadacima
- **Uveravajuća i savetodavna** funkcija omogućava **rukovodiocima** da odgovorno vrše svoje funkcije
- **Funkcionalno i operativno nezavisna** od **uprave**
- Ne vrši operativne ili kontrolne aktivnosti
- Procenjuje adekvatnost **internih sistema** kroz:
 - Revizije usklađenosti poslovanja, revizije učinka, revizije sistema informacionih tehnologija
- Daje preporuke za poboljšanje sistema: **štiti upravu od finansijskih grešaka (npr. finansijska inspekcija)**
- Slobodan pristup osoblju, fizičkoj imovini i evidencijama
- **Izveštava** direktno **najvišem rukovodstvu**
- Primenuju se najviši standardi profesionalne prakse, poverljivost, nepristrasnost, objektivnost i integritet

2.3 Osnovni elementi finansijske inspekcije (B)

- Temelji se na sekundarnim aktima
- **Naknadne (ex post) finansijske provere** usklađenosti sa zakonima u svim javnim organizacijama i državnim preduzećima
- Rad zasnovan na **transakcijama**
- **Ispravlja / kažnjava** greške ljudi i organizacione greške i pokušava da **popravi štetu**
- Nije moguć žalbeni postupak
- **Novčane kazne** u slučajevima administrativnih prekršaja predviđenih zakonom
- **Izveštava** Ministarstvu finansija
- Dostavlja kopije izveštaja tužilaštvu, kada za to postoji razlog

2.4 Finansijska inspekcija u odnosu na internu reviziju

Finansijska inspekcija

- naknadne (ex-post) provere – uglavnom da/ne (usaglađenost sa zakonom)
- **spolja** (u okviru izvršne funkcije)
- provera **finansijskih** aktivnosti
- fokus je na **transakcijama**
- cilj je otkrivanje prekršaja i **nametanje kazni**
- provera prošlih događaja **sa akcentom na kažnjavanje** – radi nametanja finansijske i budžetske discipline
- **ne** primenjuju se međunarodni standardi
- nema operativnu već kontrolnu funkciju

Interna revizija

- naknadna (ex-post) procena i konsultacije
- **iz** ministarstva
- procena **svih** aktivnosti
- fokus je na **systemima**
- cilj je da se izvrši procena sistema koji su funkcionalni i **daju preporuke za poboljšanja**
- pregled sadašnjeg i prošlog stanja, ali je **fokus na budućnosti** – pomaže upravi
- primena međunarodnih standarda (IIA)
- nema operativnu niti kontrolnu funkciju

2.5 Finansijska inspekcija u odnosu na spoljnu

Finansijska inspekcija **reviziju** Spoljna revizija

- naknadne provere (ex-post) – uglavnom da/ne (usklađenost sa zakonom)
 - izvan ministarstva (MF), ali u okviru izvršne vlasti
 - **finansijskih** aktivnosti
 - fokus je na **transakcijama**
 - cilj je otkrivanje prekršaja i nametanje kazni
 - provera prošlih događaja sa akcentom na kažnjavanje – radi nametanja finansijske i budžetske discipline
 - **ne** primenjuju se međunarodni standardi
 - nema operativnu već kontrolnu funkciju
- naknadna (ex-post) potvrda računa, usklađenosti sa zakonima i konceptom vrednost za novac
 - izvan izvršne vlasti (nezavisna!)
 - **sve** aktivnosti
 - fokus je na **sistemima, izlaznom i krajnjem rezultatu i ciframa**
 - cilj je da se parlamentu daju uverenja o pouzdanosti računa, usklađenosti i vrednost za novac
 - pregled sadašnjeg stanja sa fokusom na budućnost – podrška parlamentu u vezi procene odgovornosti vlade
 - primena međunarodnih standarda (IIA)
 - nema operativnu niti kontrolnu funkciju

3.1 Koordinacija i saradnja između spoljne i interne revizije.

Zašto?

- Zajednički interes za koordinaciju
 - **Onemogućava preklapanje** i dupliciranje
 - Smanjuje zahteve koji oduzimaju vreme revizorima
- Šira perspektiva: stvara **zajedničku kulturu revizije** u javnom sektoru
- Interes državne revizorske institucije za **razvoj** (samostalnost) **profesije internog revizora**
- **Uticao** na ukupan **razvoj interne kontrole aktivnosti vlade**

3.2 Preduslovi za uspešnu saradnju

- Postojanje delotvorne interne revizije i spoljne revizije
- Zdrava osnova, po mogućnosti zakonska
- Koordinacija i saradnja se zasnivaju na uzajamnom poštovanju i integritetu
- Zahtevi: **P**osvećenost, **K**onsultacije, **K**omunikacija, **P**overenje
- Nezavisnost državne revizorske institucije je ponekad prepreka, ali je neophodna za njenu delotvornost

3.3 Mogućnosti za saradnju između državne revizorske institucije i jedinica za internu reviziju

Najvažnije oblasti saradnje

- državna revizorska institucija nadzire jedinice za internu reviziju kako bi mogla sa se **osloni na njihov rad**
 - Razmena planova i koordinacija aktivnosti revizije obezbeđuje dodatnu korist , to jest, racionalizaciju troškova.
 - Merenje i evaluacija delotvornosti sistema PIFC i usklađenosti sa zakonom i drugim propisima koji uređuju oblast interne revizije

Dodatne oblasti saradnje

- Redovni sastanci radi **razmene informacija**
 - Konsultacije u vezi sa ciljevima, strategijama, aktivnostima revizije
 - Razmena iskustava i osoblja
 - Mogućnosti za rad u zajedničkim revizorskim timovima (regionalne organizacije)

3.3 Mogućnosti za saradnju između državne revizorske institucije i centralne jedinice za harmonizaciju

Najvažnije oblasti saradnje

- **Razvoj metodologije**, standarda i definicija, zajedničko razumevanje pojmova i zajednička terminologija za kontrolu finansijskog upravljanja i internu reviziju
- **Procena rezultata revizije u vezi uvođenja** novih sistema i inicijativa vlade

Dodatne oblasti saradnje

- Redovni sastanci radi **razmene informacija**
 - Konsultacije u vezi ciljeva, strategija i aktivnosti
 - Testiranje informaciono tehnoloških programa
 - Zajednički programi obuke
 - Razmena iskustava i osoblja

Interes državne revizorske institucije za dobro funkcionisanje centralne jedinice za harmonizaciju

- **Podrška razvoju** kapaciteta interne revizije
- Potvrda **rizika sa kojima se suočava centralna jedinica za harmonizaciju** (status, otpori, nedostatak osoblja i drugih resursa) © OECD

4. Praksa u Evropi

Sve državne revizorske institucije prate razvoj interne revizije

AG model državne revizorske institucije (glavni revizor)

- **Zakon o državnoj revizorskoj instituciji:** Češka, Holandija, Bugarska
- **Zvaničan sporazum:** DRI-MF: Poljska, Bugarska, Rumunija
- **DRI se oslanja** na rad interne revizije: Danska, Estonija, Holandija, Velika Britanija
- **Planiranje:** Irska, Danska
- **Metodološka podrška DRI/MF:** Češka, Holandija, Poljska, Velika Britanija
- **Obuka:** Češka, Slovenija
- **Privremeno raspoređivanje:** Estonija, Holandija

Model revizorskiog suda

- **Prelazak** inspekcije u internu reviziju: Francuska.
- **A priori revizija:** Belgija, Grčka, Španija, Italija,

CC i potencijalni CC:

- **Počeci interne revizije, državna revizorska institucija je razvijenija:** odsustvo uzajamnog poštovanja
- **Konkurencija – odsustvo saradnje!!**

5. Zaključci

- Iako se uloge ovih funkcija razlikuju, saradnja pomaže i jednoj i drugoj strani da bolje i lakše ostvare svoje ciljeve
- Koordinacija i saradnja obezbeđuju efikasniju i efektivniju uslugu organizaciji, parlamentu i građanima

A joint initiative of the OECD and the European Union,
principally financed by the EU

**NE:ODOZGO NA
DOLE!!!**

A joint initiative of the OECD and the European Union,
principally financed by the EU

NE: INSTRUKCIJE / NAMETANJE!!

EUROPEAN
COMMISSION

OECD

A joint initiative of the OECD and the European Union,
principally financed by the EU

ALI: DISKUSIJA NA RAVNOPRAVNOJ OSNOVI UZ UZAJAMNO POŠTOVANJE ULOGE I ODGOVORNOSTI KOJE IMAJU OVE FUNKCIJE U JAČANJU JAVNE UPRAVE

6. Finansijska inspekcija **NAKON** pune implementacije interne kontrole

- još uvek se zasniva na zakonu ili sekundarnim aktima
- još uvek treba da pokriva ceo javni sektor, ali
- treba da se **fokusira samo na potencijalne rizike** od prevare, korupcije ili većih finansijskih zloupotreba (kao što je dovođenje opštine u stanje bankrota) i
- program **aktivnosti** treba da se **formira na osnovu prijava** o mogućim prevarama, korupciji ili većim finansijskim zloupotrebama.
- obaveštajni rad (= baza podataka) je nezamenljiva
- inspekcijske službe izveštavaju ministra finansija i
- blisko saraduju sa centralnom jedinicom za harmonizaciju, jedinicama interne revizije, državnom revizorskom institucijom i tužilaštvom

A joint initiative of the OECD and the European Union,
principally financed by the EU

Hvala vam!

joop.vrolijk@oecd.org

EUROPEAN
COMMISSION

